

**UCHWAŁA NR XLVII/265/22
RADY MIEJSKIEJ GMINY LUBOMIERZ**

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Narkomanii oraz Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2022 – 2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku poz. 559 ze zmianami), art. 4' ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 1119 ze zm.), oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz.2050 ze zmianami).**RADA MIEJSKIEJ GMINY LUBOMIERZ uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz **Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2022 - 2025** dla Gminy i Miasta Lubomierz, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Lubomierz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Gminy Lubomierz
Michał Pater**

**Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
i Narkomanii
oraz Przeciwdziałania Uzależnieniom
Behawioralnym
na lata 2022 - 2025 dla
Gminy i Miasta Lubomierz**

I. Wstęp

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ze spożywaniem alkoholu związek z wieloma rodzajami chorób i urazów.

Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanią oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym na lata 2022 - 2025 wraz integracją społeczną, należą do zadań własnych gminy. Podstawę prawną stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2022 - 2025 rok, zwany dalej „Programem”, określa cele Gminy w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, jest on także częścią „Dolnośląskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2021-2025”. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu wśród mieszkańców.

Do grupy uzależnień należy zaliczyć także uzależnienie od narkotyków i substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia behawioralne.

Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji na terenie Miasta i Gminy Lubomierz, w oparciu o posiadane zasoby.

Źródłem finansowania zadań Programu ustawowo są środki finansowe z budżetu Gminy i Miasta, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym również z opłat pochodzących ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml; powinny być przeznaczone na zadania, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy. Wyłącznym dysponentem środków finansowych wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w

rozdziale 7561, wpływy – udział gminy w wpływach z opłat za zezwolenia sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności nieprzekraczającej 300 ml rozdział 75618, wydatki rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, rozdział 85153 „Przeciwdziałanie narkomani” - jest Burmistrz Miasta i Gminy Lubomierz.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym ma na celu zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenia już istniejących negatywnych zjawisk związanych ze spożywaniem alkoholu przez społeczność lokalną gminy oraz zapobieganie narkomanii i zapobieganie uzależnieniom behawioralnym. Edukacja, propagowanie zdrowego stylu życia bez używek, promowanie postaw ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE LUBOMIERZ

Z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2021 do Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz wpłynęła kwota **72.216,86 zł**, udział gminy we wpływach z opłat - zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o pojemności nieprzekraczającej 300ml, środki finansowe otrzymane z Urzędów Skarbowych kwota 7.041,54 zł.

II. Diagnoza problemów alkoholowych

Dane dotyczące zjawiska problemów alkoholowych w Lubomierzu, zanotowane w 2021 r. przez służby i specjalistyczne placówki:

Punkt Konsultacyjny w Lubomierzu – udzielił 163 porad dla osób podejrzanych o chorobę alkoholową w formie teleporad.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 r. wzywała osoby mające problem alkoholowy do skorzystania z pomocy psychologa ds. uzależnień, prowadzonych w formie teleporad. Ze świadczeń korzystały również osoby, które potrzebowały wsparcia, a nie były zgłoszone poprzez bliskich do procedury podjęcia leczenia odwykowego.

Powyższe dane obrazuje tabela:

Działania Gminnej Komisji ds. RPA i Punktu Konsultacyjnego	Skala liczbowa
Prowadzenie postępowań wobec osób podejrzanych o chorobę alkoholową (zgłoszonych w 2021 r.)	10
Ilość osób objętych postępowaniem, w związku z podejrzeniem o uzależnienia (zgłoszonych w 2021 r. i z okresu wcześniejszego).	18
Podjęcie czynności zmierzających do pomocy osobom podejrzanym o uzależnienia:	18
Pomoc i porady dla osób z problemem alkoholowym, poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych:	14
Pomoc i porady dla osób z problemem narkotykowym, poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych:	4

Pomoc i porady dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym	18
Ilość osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego/ forma teleporad	36

źródło: dane Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubomierzu - w 2021 r. objął opieką 185 rodzin, w tym 5 rodzin z problemem alkoholowym. Ze względu na alkoholizm, jako przyczynę udzielenia pomocy - 5 rodzin.

Powyższe dane obrazuje tabela:

Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS (ogółem):	185
Liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym MGOPS udzielił pomocy:	5
Kwota udzielonej pomocy przez MGOPS ze względu na alkoholizm w rodzinie :	22.662,46 zł

źródło: dane MGOPS Lubomierz

Udzielanie pomocy osobom i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, prawnej, terapeutycznej oraz pomocy na rzecz powrotu do społeczności bez uzależnień, to istotne elementy profilaktyki.

W Lubomierzu przy Parafii Rzymskokatolickiej funkcjonuje GRUPA AA QUO VADIS, dająca wsparcie osobom z problemami uzależnień (z terenu naszej gminy i spoza), a także dla osób współuzależnionych.

III. Cel i zadania Programu

Głównym celem Programu jest zapobieganie i ograniczenie występowania skutków, będących wynikiem nadużywania alkoholu przez mieszkańców Miasta i Gminy Lubomierz.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Sposoby realizacji:

1. Finansowanie programów terapeutycznych i interwencyjno-edukacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz sprawców przemocy domowej, w związku z nadużywaniem alkoholu, realizowanych w Poradni Leczenia Uzależnień oraz przez placówki i organizacje pozarządowe, zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Finansowanie funkcjonowania gabinetu psychologicznego.
3. Finansowanie działań organizacji pozarządowych i innych instytucji np. Kościołów Katolickich i innych kościołów wyznaniowych, w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi realizujących Program.
4. Objęcie szkoleniami i zajęciami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki pedagogów szkolnych, wychowawców w świetlicach profilaktyczno - wychowawczych oraz przedstawicieli innych placówek i instytucji, realizujących Program.
5. Finansowanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych.
6. Szerokie informowanie mieszkańców Miasta i Gminy Lubomierz o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, poprzez rozpowszechnianie informacji w lokalnych mediach.

2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.

Sposoby realizacji:

- 1) Realizowanie zadań związanych z zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego.
- 2) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- 3) Prowadzenie działań na rzecz wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzona będzie profilaktyka działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Identyfikacja czynników ryzyka uzależnień behawioralnych i wskazanie czynników chroniących - istotne w przeciwdziałaniu tego typu uzależnieniom. Do grupy uzależnień behawioralnych – wśród populacji dorosłych, zaliczamy: hazard, internet, zakupoholizm, pracoholizm. Zjawiska uzależnień behawioralnych w grupie młodzieży: granie w gry hazardowe, media społecznościowe, gry cyfrowe, nadmierny czas spędzany w internecie.

Edukacja publiczna w zakresie zdrowia jest dostarczeniem informacji i wiedzy na dany temat, kształtowaniem świadomości zdrowotnej odbiorców i motywacji do dbania o zdrowie oraz, jeśli zajdzie taka potrzeba, poszukiwania pomocy. Problem należy postrzegać społecznie, upowszechniać wiedzę dotyczącą uzależnień behawioralnych, w tym dystrybuowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

Sposoby realizacji:

- 1) Finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej.
- 2) Finansowanie działalności świetlic profilaktyczno - wychowawczych, prowadzonych przez samorząd Gminy i Miasta Lubomierz przy szkołach.

3) Finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia.

4) Finansowanie lokalnej diagnozy problemów uzależnień.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposoby realizacji:

1) Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

2) Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, realizowanych przez stowarzyszenia.

3) Dofinansowywanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego, będących wynikiem spożywania alkoholu.

4) Dofinansowanie 2 świetlic profilaktyczno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży, a także zajęć integracyjnych w środowiskach szkolnych.

5) Dofinansowanie zajęć sportowych dla klubów, stowarzyszeń . Sport, a walory profilaktyczne w walce przeciw wszelakim uzależnieniom. Zastosowanie i skuteczność sportu w profilaktyce selektywnej i uniwersalnej uzależnień.

6) Zakup poradników, ulotek, filmów, broszur na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i środków psychoaktywnych, w celu wyłożenia w miejscach publicznych. Diagnozowanie problemów społecznych na podstawie badań określonych grup populacji.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposoby realizacji:

1) Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie w/w przepisów ustawy.

2) Podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie Miasta i Gminy Lubomierz oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim.

3) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

IV. Realizatorzy Gminnego Programu

Realizacja zadań, wynikająca z Gminnego Programu będzie realizowana przez Urząd Gminy i Miasta Lubomierz – Pełnomocnika Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, we współpracy z Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami, organizacjami pozarządowymi, placówkami i służbami, realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na poziomie lokalnym pomoc dla osób i rodzin dysfunkcyjnych z powodu nadużywania alkoholu, prowadzona jest w specjalistycznych placówkach opiekuńczo - wychowawczych, tj. w świetlicach profilaktyczno - wychowawczych, Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubomierzu i w Ośrodkach Zdrowia.

W szkołach i innych placówkach w ramach systemu oświaty prowadzona jest profilaktyka uniwersalna, wdrażane są także programy wczesnej interwencji dla rodziców. Przy prowadzeniu działań profilaktycznych oraz interwencyjnych, szkoły współpracują z poradniami szkoły współpracują z poradniami psychologiczno -pedagogicznymi.

Policja, Prokuratura oraz Sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich kompetencji.

Organizacje pozarządowe i inne instytucje realizują pozalekcyjne, środowiskowe programy dotyczące profilaktyki uzależnień, adresowane głównie do dzieci i młodzieży.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta i Gminy Lubomierz

- 1) Członkom Komisji ds. RPA, za udział w posiedzeniach Komisji, przysługuje wynagrodzenie w wysokości **100,00 zł (sto złotych)** za udział w posiedzeniu, raz w miesiącu niezależnie od ilości posiedzeń.
- 2) Za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego u osoby, wobec której wszczęto postępowanie zmierzające do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu, mającego zebranie dodatkowych informacji i dowodów w sprawie nadużywania alkoholu przysługuje wynagrodzenie 50,00 zł (słownie: pięćdziesiąt złotych)
- 3) Podstawę do naliczenia wypłaty członkom Komisji ds. RPA, stanowi obecność na posiedzeniu, potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności i sporządzona lista wynagrodzeń.
- 4) W przypadku poniesienia przez osoby realizujące Program kosztów podróży służbowej na terenie kraju, po przedstawieniu rachunków, przysługuje im zwrot poniesionych kosztów za korzystanie ze środków komunikacji publicznej.

UZASADNIENIE

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie narkomanii oraz **przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym** należy do zadań własnych gminy.

Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz **Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym** na lata 2022 - 2025 jest niezbędne dla realizacji określonych w nim celów, wychodzących naprzeciw istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień.

Podstawowym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu problemów, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych osób uzależnionych, propagowanie zdrowego stylu życia bez używek, promowanie postaw ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Szczególną uwagę należy zwrócić na problem spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież oraz niepokojący wzrost eksperymentowania młodzieży z narkotykami, dlatego ważnym elementem programu są działania zmierzające do wyeliminowania picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zapobieganie narkomanii, a także uzależnieniom behawioralnym.

W tym celu konieczne jest wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych i propagowanie zdrowego stylu życia.

Programy profilaktyczne i edukacyjne powinny objąć oprócz dzieci i młodzieży również rodziców i opiekunów, bowiem ich uzależnienie całkowicie dezorganizuje życie rodzin i wpływa negatywnie na rozwój dzieci.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Gminy Lubomierz

Michał Pater